

50. Smeer

december 2008 - I

In het begin van de jaren 60 van de afgelopen eeuw was het aantal dienstweigeraars op een gegeven moment 300 geworden, waarop het ministerie van defensie in de pers liet weten: het zijn er maar dertig. Ik had de betrokken weigeraarsadvocaat ontmoet, kende dus de werkelijke getallen, en was bij een van de zittingen geweest waar grote namen van de Raad van State in een achterkamertje aan de Prinsessegracht hun handen al even vuil maakten door zoveel mogelijk weigeraars bij voorbaat via "slechte ogen" of "S5" - psychische instabiliteit - te doen afkeuren. Beide middelen dienden hetzelfde doel: "Er is niets aan de hand, want het gaat maar om en handjevol zonderlingen".

Een tweede voorbeeld: Een boer kreeg en bepaalde premie niet, de ooi-premie, voor het houden van schapen. Toen ik hem met succes verdedigde - nadat ik nota bene per aangetekende brief aan de minister de alsmaar gewijzigde regelgeving die de AID niet wilde verstrekken (!) boven tafel moest krijgen - kwam het ministerie van landbouw over de brug (vór de uitspraak) en betaalde de gehele premie alsnog. Ik vroeg echter ook de wettelijke rente en zette de procedure voort. Die wettelijke rente kregen wij niet zodat onze zaak - hoewel de facto gewonnen - voor de statistiek als verloren kon worden geregistreerd. Zo doe je dat; ontmoedigingsbeleid. Vgl. column nr. 1.

Het kabinet van normen, waarden en paddestoelen heeft daarin geen verandering gebracht. In het onderwijsrecht hanteert de overheid anno 2008 dezelfde middelen om "statistisch in de luwte te blijven". Er bestaat namelijk de volgende wetsregel: Artikel 5 onder a van de Leerplichtwet zegt dat een kind dat op medische of psychologische gronden ongeschikt is om onderwijs op een school te volgen, van de leerplicht (in Nederland namelijk identiek aan schoolplicht) vrijgesteld is. Die wet is simpel. Er zijn enige duizenden kinderen die een daarvoor vereiste verklaring van een arts of psycholoog hebben, en die daarom thuis of via de "Wereldschool" in Gouda onderwijs krijgen; en daarmee zit de overheid in haar maag. Meestal gaat het om hoogbegaafden of hoogsensitieve kinderen, want een etiket moeten ze natuurlijk opgeplakt krijgen. Al deze gevallen zijn een slechte reclame, zij illustreren mogelijkwerwijs het falen van de staatsgestuurde samenleving, het schoolaanbod in het bijzonder. Wat gebeurt er nu: er wordt een contract opgesteld tussen een of ander onderwijsfariizee - leerplichtambtenaar, inspecteur, of "onderwijsconsulent" - en de ouders, onder dreigement, jawel, dat hun kind met de sterke arm uit huis geplaatst zou kunnen worden. Zo loopt de Kinderbescherming aan de leiband van de leerplicht. Het contract houdt in dat het kind op school blijft ingeschreven, dat de school elke paar weken een "mentor" stuurt ter controle of het kind wel onderwijs krijgt (dat geen "thuisonderwijs" genoemd mag worden) en dat er zodra de omstandigheden daartoe nopen het kind weer onder dwang in de schoolbanken moet gaan zitten. Daarbij wordt het de ouders verboden de pers omtrent zo'n contract in te lichten. Ik ben echter niet de pers, en ben als onafhankelijk jurist ook niet gebonden aan enige in de advocatuur gebruikelijke eed. Mochten er desondanks kamervragen komen, dan is er statistisch niets aan de hand, want artikel 5 onder a van de Leerplichtwet wordt niet toegepast; in plaats van de wet toe te passen wordt zo'n contract gehanteerd. Zo hou je iedereen die niet voldoet aan het opgedrongen regeringsideaal van de brave Hendrik onder controle. De Balkocratische machine loopt dus op rolletjes. In zijn eigen smeer. Maar daarbuiten? Alsof men met zo'n contract - het is maar een voorbeeld - het wiel opnieuw wil uitvinden louter en alleen omdat men gebaat is bij een vierkant wiel.

Uw columnist, V.L.